

POSTANOWIENIE

Dnia 4 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maria Szczepaniec

w sprawie z powództwa S. sp. z o.o. w W.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
o wymierzenie kary pieniężnej,
na posiedzeniu niejawnym w dniu 4 września 2024 r. w Izbie Kontroli
Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych
na skutek skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 22 lutego 2023 r., VII AGa 757/22

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od S. sp. z o.o. w W. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 540 (pięćset czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem Najwyższym wraz z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego postanowienia S. sp. z o.o. w W. do dnia zapłaty.**

UZASADNIENIE

Decyzją z 30 grudnia 2019 r. nr [...] Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej jako: „Prezes URE”), działając na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 18 w zw. z art. 56 ust. 2, 2e, 3 i 6 oraz art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo

energetyczne (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 ze zm., dalej: „u.p.e.”) w zw. z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 e. poz. 2096 ze zm., dalej: „k.p.a.”) oraz art. 105 § 1 k.p.a. i art. 189g § 1 k.p.a., po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z ujawnieniem, w prowadzonej przez spółkę I. sp. z o.o. (obecnie S. sp. z o.o., dalej: „S.”, „spółka”) w W. koncesjonowanej działalności gospodarczej, w zakresie dystrybucji energii elektrycznej, nieprawidłowości polegających na niewydaniu w terminie o którym mowa w art. 7 ust. 8g u.p.e., warunków przyłączenia do sieci elektroenergetycznej orzekł, że S. dopuścił się zwłoki w odniesieniu do wniosków szczegółowo wymienionych w decyzji wraz z przypisanymi liczbami dni zwłoki. W pkt II decyzji Prezes URE wymierzył spółce karę pieniężną za działanie opisane w poszczególnych punktach i przyporządkowanych wysokościach. W pkt III decyzji Prezes URE umorzył postępowanie w zakresie wymierzenia kary pieniężnej S. za działania opisane w pkt I poz. od 1 do 77.

Na skutek odwołania od powyższej decyzji Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów wyrokiem z dnia 28 lutego 2022 r., sygn. akt XVII AmE 105/20 zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zmienił wysokość wymierzonej w punkcie II. 55 decyzji kary z 63.000 zł na 36.000 zł. W pozostałym zakresie oddalił odwołanie.

Apelację wniosła spółka zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w części co do punktu II i III wyroku oraz co do pkt I w zakresie, w jakim Sąd Okręgowy w Warszawie zamiast uchylić w całości wymierzoną karę administracyjną w pkt. II.55, wymierzył powodowi karę administracyjną w wysokości 36.000 zł.

Wyrokiem z dnia 22 lutego 2023 r. Sąd Apelacyjny w Warszawie, VII Aga 757/22 oddalił apelację i zasądził od S. sp. z o.o. w W. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 540 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

S. pismem z dnia 10 lipca 2023 r., uzupełnionym pismem z dnia 16 sierpnia 2023 r. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 22 lutego 2023 r., VII AGa 757/22 zaskarżając go w całości.

Skarżący zgłosił zarzut naruszenia szeregu przepisów prawa materialnego i prawa procesowego, które miały istotny wpływ na wynik sprawy. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w całości Sądowi Apelacyjnemu w Warszawie.

Jednocześnie skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. w zw. z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. i sformułował dwa istotne zagadnienia prawne, obejmujące pytania:

1. Czy zawiadomienie o wszczęciu przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki postępowania o nałożenie kary pieniężnej powinno zawierać wskazanie skonkretyzowanego zachowania (zachowań) przedsiębiorcy energetycznego, które zdaniem Prezesa URE wypełnia znamiona deliktu administracyjnego, czy wystarczy wskazanie w takim zawiadomieniu tylko przepisu prawa energetycznego, za które grozi przedsiębiorcy administracyjna kara pieniężna?
2. Czy do dni zwłoki z art. 56 ust. 2e prawa energetycznego w brzmieniu obowiązującym przed 19 września 2020 r. powinno się wliczać czas potrzebny na uzupełnienie przez wnioskodawcę wniosku o przyłączenie wniosku do sieci elektroenergetycznej?

W odpowiedzi na skargę kasacyjną Prezes URE wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie oraz o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem Najwyższym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie wypełnia ustawowych przesłanek koniecznych dla przyjęcia jej do rozpoznania.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna

jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek, gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika przy tym z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z 28 kwietnia 2022 r., I NSK 23/21, istotnym zagadnieniem prawnym w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. jest zagadnienie nowe, nierozwiązane dotychczas w orzecznictwie, którego wyjaśnienie może przyczynić się do rozwoju prawa. W świetle utrwalonego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego przyczyny przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne polega na sformułowaniu samego zagadnienia wraz ze wskazaniem konkretnego przepisu prawa, na tle którego to zagadnienie występuje oraz wskazaniu argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, w tym także na sformułowaniu własnego stanowiska przez skarżącego. Wywód ten powinien być zbliżony do tego, jaki jest przyjęty przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 9 maja 2006 r., V CSK 75/06).

Zagadnienie prawne mające stanowić uzasadnienie dla przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania musi budzić wątpliwości interpretacyjne w chwili orzekania przez Sąd Najwyższy o zasadności (lub braku zasadności) przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W przedmiotowej sprawie S. oparł wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występowanie w niej istotnych zagadnień prawnych w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., które przedstawił w formie dwóch pytań. Zgodnie z utrwaloną linią orzecniczą, powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego jako przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wymaga wskazania problemu o charakterze abstrakcyjnym,

nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01). Wnoszący skargę kasacyjną, formułując dane zagadnienie prawne, powinien przedstawić argumentację jurydyczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało, a samo zagadnienie powinno być ponadto „istotne” z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. W art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. chodzi przy tym o zagadnienie prawne obejmujące poważną wątpliwość prawną, którego wyjaśnienie jest potrzebne dla ukierunkowania praktyki sądowej i rozstrzygnięcia sprawy, w której zagadnienie powstało (zob. np. postanowienia Sądu Najwyższego z: 15 listopada 2017 r., III SK 13/17; 29 listopada 2017 r., I CSK 216/17).

Uwzględniając przedstawione wyżej założenia interpretacyjne, należy stwierdzić, że autor rozpatrywanej skargi kasacyjnej nie przedstawił istotnych zagadnień prawnych w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Postawione zagadnienia nie stanowią skomplikowanego problemu o charakterze prawnym, którego rozwiązanie miałoby bezpośredni wpływ na wynik niniejszej sprawy.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do pytania dotyczącego tego „czy zawiadomienie o wszczęciu przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki postępowania o nałożenie kary pieniężnej powinno zawierać wskazanie skonkretyzowanego zachowania (zachowań) przedsiębiorcy energetycznego, które zdaniem Prezesa URE wypełnia znamiona deliktu administracyjnego, czy wystarczy wskazanie w takim zawiadomieniu tylko przepisu prawa energetycznego, za które grozi przedsiębiorcy administracyjna kara pieniężna?” wskazać należy, że zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem „datą wszczęcia postępowania administracyjnego z urzędu jest data podjęcia przez organ pierwszej czynności procesowej” (wyrok NSA z 25.11.2011 r., II OSK 1679/10, LEX nr 1151992), a o wszczęciu postępowania z urzędu lub na żądanie jednej ze stron należy zawiadomić wszystkie osoby będące stronami w sprawie (art. 61 § 4 k.p.a.). Zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego ma umożliwić stronom realizację uprawnień procesowych określonych przepisami

k.p.a. przez podejmowanie przez nie czynności procesowych mających wpływ na ustalenie stanu faktycznego i prawnego sprawy administracyjnej (A. Wróbel [w:] M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, A. Wróbel, Komentarz aktualizowany do Kodeksu postępowania administracyjnego, LEX/el. 2024, art. 61). Skoro więc Prezes URE zobowiązany jest do poinformowania strony o wszczęciu postępowania przy podjęciu pierwszej czynności procesowej to zawiadomienie nie może zawierać dokładnego opisu czynu, który wymagany jest w treści decyzji administracyjnej (patrz wyrok Sądu najwyższego z 3 października 2013 r., III SK 67/12, OSNP 2014/5/79). To właśnie w toku postępowania administracyjnego obowiązkiem organu jest wyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla sprawy. Organ musi więc podjąć wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego (art. 7 k.p.a.), a po wyjaśnieniu wszelkich wątpliwości wydaje decyzję administracyjną bądź umarza postępowanie (art. 105 § 1 k.p.a.).

Odnosząc się do drugiego sformułowanego istotnego zagadnienia prawnego Sąd Najwyższy wskazuje, że nie ma ono znaczenia dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy. Spółka w postępowaniu administracyjnym wskazała daty otrzymania kompletnych wniosków i Prezes URE uwzględnił właśnie te daty jako początki biegu terminu do wydania poszczególnych warunków, liczby dni przekroczenia terminu oraz wyliczenia kar pieniężnych za zwłokę w wydaniu warunków (kary za każdy dzień zwłoki). Odpowiedź więc na pytanie „czy do dni zwłoki z art. 56 ust. 2e prawa energetycznego w brzmieniu obowiązującym przed 19 września 2020 r. powinno się wliczać czas potrzebny na uzupełnienie przez wnioskodawcę wniosku o przyłączenie wniosku do sieci elektroenergetycznej” nie zostało sformułowane w oparciu o okoliczności mieszczące się w stanie faktycznym sprawy wynikającym z dokonanych przez sąd ustaleń.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązany jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1, 1¹ i 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. i art. 108 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c.

w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. 2023, poz. 1935 ze zm.).

M.L.

[ms]